

SCIENTOLOGI
Dens sande natur

HARRI HEINO
PROFESSOR I TEOLOGI
TAMPERE UNIVERSITET
HELSINGFORS, FINLAND

26. OKTOBER 1995

SCIENTOLOGI

Dens sande natur

SCIENTOLOGI
DENS SANDE NATUR

INDHOLD

I.	Ingen entydig definition af religion	1
II.	Scientologer betragter Scientologi som en religion	2
III.	Ledende religionssociologer klassificerer Scientologi som religion	2
IV.	Fra Dianetik til Scientologi	3
V.	Guddommelighed og det hinsides	3
VI.	Menneskebegreb	4
VII.	Frelse	4
VIII.	Scientologi Kirken	5
IX.	Hellige tjenester	5
X.	Scientologi er en religion	6

HARRI HEINO
PROFESSOR I TEOLOGI
TAMPERE UNIVERSITET
HELSINGFORS, FINLAND

26. OKTOBER 1995

SCIENTOLOGI

Dens sande natur

I de seneste år har Scientologi været emne for offentlig debat flere gange også i Finland. Sammenlignet med andre lande er der ikke kommet ret meget frem om dens religiøse natur. I den følgende afhandling fokuserer jeg på spørgsmålet om, hvorvidt Scientologi er en religiøs gruppe, og grundlaget for denne konklusion.

I. Ingen entydig definition af religion

Religioner og religiøse grupper udgør så forskelligartede fænomener, at videnskabsmænd ikke har kunnet nå til enighed om en definition af religion. Inden for finsk religionssociologi bliver religion ofte karakteriseret ved følgende fem træk, der er opstillet af amerikanerne Glock og Stark.

1. Et oplevelsesaspekt (religiøse følelser, oplevelser og visioner af det guddommelige osv.).
2. Et ideologisk aspekt (idéer om gud, liv efter døden, frelse).
3. Et rituel aspekt (religionsudøvelse privat og som medlem af en givet trosretning såsom bøn, meditation, gudstjeneste og religiøse ceremonier omkring livets forskellige stadier).
4. Et intellektuelt aspekt (et kendskab til troens indhold).
5. Følgeaspekter (frelse, sindsro, korrekt opførsel).

Det antages almindeligvis i alle definitioner af religion, at der gives en bestemt opfattelse af, hvad tro består i, og at det, dersom den efterfølges, vil føre til harmoni med livets dybeste mening – hvad enten denne er en individuel guddom, et Højeste Væsen eller et kosmisk eller etisk livsgrundlag. For det andet hører der religiøse ritualer og opførselsnormer til religion. For det tredje skal en religion have en menighed af troende eller medlemmer.

II. *Scientologer betragter Scientologi som en religion*

Scientologis grundlægger L. Ron Hubbards skrifter udgør grundlaget for Scientologi religionen. Mens Hubbard ikke gøres til genstand for religiøs tilbedelse, er der ingen tvivl om, at han gøres til genstand for religiøs beundring og hengivenhed. Ifølge scientologer var Hubbard i stand til at skabe både en religiøs livsanskuelse og metoder til praktisk anvendelse, hvorved menneskehedens og alle religioners stort set fælles grundlæggende idealer kan føres ud i livet. Scientologer betragter deres religion som det 20. århundredes religion, der skal realisere menneskehedens evige drøm om at gøre verden til et bedre sted at leve og hjælpe mennesket med at finde dets dybeste, spirituelle identitet. Hubbard mente selv, at Scientologi var grundet i ældre religioners tradition omfattende hinduismen, vedareligionen, taoismen, buddhismen, jødedommen og kristendommen.

III. *Ledende religionssociologer klassificerer Scientologi som religion*

Næsten alle håndbøger over nye religioner indeholder et kapitel om Scientologi; jeg kan for eksempel nævne:

Eileen Barker, professor ved London School of Economics: *New Religious Movements: A Perspective for Understanding Society* (1982) og *New Religious Movements: A Practical Introduction* (1989);

Bryan Wilson (professor emeritus, Oxford Universitet): *The Social Dimensions of Sectarianism* (1990); og

J. Gordon Melton: *The Encyclopedia of American Religions* (1993).

Scientologi bliver ligeledes kategoriseret som en religion i de fleste tyske publikationer som f.eks. *Lexikon der Sekten, Sondergruppen und Weltanschauungen* (1991).

Brian Wilson skriver eksempelvis i nævnte bog i længere udstrækning om, hvad der gør Scientologi til en religion.

IV. Fra Dianetik til Scientologi

Dianetik var oprindeligt en temmelig begrænset terapeutisk metode udviklet af Hubbard. Dianetik blev ret velkendt i 1950, da Hubbards bestseller *Dianetik: Den moderne videnskab om mental sundhed* blev udgivet. Dianetiks mål var at befri mennesket for sine traumatiske oplevelser og hukommelsesbillederne eller engrammerne fra disse, sådan at det kan nå en tilstand, som Hubbard betegner som ”clear”.

Næsten med det samme begyndte Dianetik at ekspandere ind i Scientologi, hvor metafysik og spiritualitet er fremhævet. Det er baseret på den idé, at mennesket dybest set er et åndeligt væsen eller en *thetan*. Scientologis opgave er igen at få thetanen, som er blevet underkastet uvidenhed og materie, tilbage til bevidsthed om sin åndelige natur.

Ingen religion er blevet til komplet. Kun efter årtier eller endda århundreder har en religion udviklet sig til en sådan bevidsthed om sig selv. Det tog for eksempel kristendommen adskillige årtier at forme en teologisk selvforståelse og organisere sig som trosretning. Det ville ikke være fair at forvente, at Scientologi lige fra fødslen skulle have sin endelige form.

V. Guddommelighed og det hinsides

I Scientologi siges meget lidt om Gud. Men Scientologi tror på Gud eller eksistensen af guddommelighed. Det kræver ikke nødvendigvis en teistisk, personlig gud, men en guddommelighed i en eller anden form, et Højeste Væsen, eller, som Scientologi ofte udtrykker det, den ottende indflydelsessfære eller *Guddynamikken*.

Man bør også huske på, at det langt fra er alle verdens religioner, der bekender sig til en personlig gud. Det gælder for eksempel en stor del af hinduismen. Og theravadabuddhisme er i sin filosofiske form ligefrem ateistisk. På trods af dette har den normalt status som en større religion.

VI. Menneskebegreb

I Scientologi er det en grundlæggende anskuelse, at mennesket frem for alt er et spirituelt væsen, en *thetan*, en slags immateriel og udødelig sjæl der besidder ubegrænset styrke og evner. Denne thetan tager en fysisk menneskekrop i besiddelse, når den kommer til verden.

Thetanerne blev engang indfanget i den materielle verdens lænker og mistede deres viden om deres faktiske væsensart. I denne henseende minder Scientologi om gnosticisme og neo-gnosticistiske bevægelser, i hvilke det almindeligvis antages, at de sidder inde med en tabt (ofte hemmelig) viden om menneskets grundlæggende værensform, og at deres opgave består i at vække menneskets oprindelige spirituelle og guddommelige bevidsthed, sådan at det endda bliver i stand til frit at gå over grænsen mellem liv og død.

VII. Frelse

Ifølge Scientologi er såvel dette livs som tidligere genfødslers traumatiske oplevelser en hindring for rationel adfærd og spirituel udvikling. Formålet med Scientologis auditering er at befri thetanen for det ”reaktive sind”, de dårlige minders lænker og at bringe frelsens mulighed frem i hukommelsen igen.

Målet er en gudlignende tilstand af fuldstændig OT (opererende thetan), hvor thetanen er fri for alle dette livs begrænsninger.

Scientologi finder i lighed med indiske religioner, at mennesket skal udfries fra fortidens gerninger (jævnfør karma i hinduisme og buddhisme), der har hobet sig op i kæden af mangfoldige genfødsler. Scientologis idé om at frelse omfatter både dette liv og livet efter døden. I begge tilfælde stilles Broen til Fuldkommen Frihed i udsigt.

Bortset fra individuel frelse ser Scientologi det som sin opgave at bringe hele vor planet i orden og skabe en civilisation, hvor der hverken er irrationalitet, kriminalitet eller krige. I Scientologis

terminologi er frelse synonymt med ”overlevelse”. Denne omfatter både indeværende liv og livet hinsides. *Auditering* og E-Meteret, der anvendes herunder, hjælper individet med at finde dets faktiske og oprindelige værensart.

VIII. *Scientologi Kirken*

Scientologi Kirken er en religiøs gruppe med en anselig hierarkisk organisation og ledelse. Det nederste lag i hierarkiet udgøres af markauditorerne og de Dianetik grupper, de leder. Det næste niveau udgøres af Scientologi missioner, som leverer grundlæggende Dianetik og Scientologi servicen. Disse er en slags missionsstation, som sigter mod at få nye medlemmer. Når en missionsstation vokser, og dens aktiviteter udvides, bliver den som oftest til en Scientologi kirke. Scientologi Kirkens præster varetager menighedsmedlemmernes ægteskabelige, familie- og andre problemer og udfører Scientologis religiøse ritualer såsom navngivnings-, vielses- og begravelsesritualer. Desuden forretter de søndagssamlinger.

Saint Hill organisationer er centralkirker med speciale i højere uddannelse af auditorer. Der findes sådanne centralkirker i Los Angeles, Sydney, East Grinstead i England og i København. Flag Service Organisationen i byen Clearwater i delstaten Florida i USA er det spirituelle hovedkvarter for alle verdens scientologer og leverer de højeste religiøse tjenester. Flag Ship Service Organisationen leverer den højeste auditering af alle (OT VIII). Dens uddannelse finder sted på *Freewinds* i det Caribiske Hav.

Moderkirkefunktionen udføres af Church of Scientology International i Los Angeles, hvor for eksempel verdensomspændende missionskampagner tilrettelægges, træningsmateriale sammenstilles, og Hubbards religiøse værker oversættes til mange sprog.

IX. *Hellige tjenester*

Scientologi kirken har dens egne hellige tjenester med egne præster, prædikener og trosbekendelse. En del af en hellig tjeneste kan også bestå i at lytte til båndoptagelser af L. Ron Hubbards foredrag. Og den omfatter en ”Bøn for Fuldkommen Frihed”.

En kirkehåndbog, der er sammensat af moderkirken i Californien, indeholder også forskrifter for navngivnings-, vielses- og begravelsesceremonier. Navngivningsceremonien skal hjælpe

thetanen med at identificere sig med sin nye krop og formelt introducere den til sine forældre og familie og venner.

De hellige og kirkelige tjenester har imidlertid ikke så central en status i Scientologi som i de traditionelle kristne kirker. Samtidig bør det erindres, at hellige tjenester i de forskellige religioner udfolder sig på et bredt spektrum.

For eksempel går hver enkelt person eller familie til et typisk hindutempel for at udføre egne ritualer og at få vejledning af deres religiøse ledere, som oftest uden at der arrangeres fælles ritualer for alle. Og det er ligeledes naturligt, at bønner ikke har den samme mening i en religion, hvori Gud opfattes som noget upersonligt, som i en hvor man tror på og kommunikerer med en personlig Gud eller flere personlige guder.

X. Scientologi er en religion

Konklusionen af alt det ovenanførte må være, at Scientologi i sin nuværende form er en religion, der tilbyder afgørende religiøse tjenester, en bestemt tro og en velorganiseret religiøs gruppe.

HARRI HEINO

Tampere

26. oktober 1995

Harri Heino

Dr. Harri Heino er professor i teologi ved Tampere Universitet, Helsingfors, Finland.

Han er chef for center for forskning i den evangelisk-lutherske kirke i Finland.

Han er ved at skrive en bog om religioner i Finland med titlen *Hvad Finland tror på*.

